

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МАЙСТЕРНІСТЬ ЗА ФАХОМ

(фахова профілізація «Акторське мистецтво театру ляльок»)

Спеціальність		В6 Перформативні мистецтва
Спеціалізація		В6.01 Сценічне мистецтво
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Магістр
Освітньо-професійна програма		Сценічне мистецтво
Курс		1-2
Семестр		1-3
Обсяг дисципліни (години / ЄКТС)		450 годин / 15 кредитів ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Фесенко Світлана Яківна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Почесний професор ХНУМ імені І.П. Котляревського
	Посада	Доцент кафедри майстерності актора та режисури театру анімації
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Fesenko.pdf svitlana.fesenko@num.kh.ua
Анотація		Зміст дисципліни спрямований на поглиблення професійних акторських компетентностей, розвиток індивідуального творчого потенціалу та вдосконалення навичок самостійної роботи над сценічним матеріалом. У процесі навчання здобувачі опрацьовують драматургічний матеріал, аналізують художній задум вистави, створюють та розвивають сценічний образ, удосконалюють засоби акторської виразності й реалізують творчі завдання у постановочному процесі. Особлива увага приділяється професійній самостійності, творчому пошуку, сценічній взаємодії та здатності застосовувати набуті знання і практичні навички у створенні сценічного твору.

Мета дисципліни	Метою дисципліни «Майстерність за фахом» є формування у здобувачів здатності до самостійної професійної та творчої діяльності актора, розвитку авторської позиції у процесі сценічної роботи, удосконалення навичок прийняття художніх рішень та відповідальності за їх реалізацію. Дисципліна спрямована на досягнення магістрантом належного рівня професійної майстерності, необхідного для творчої самореалізації та подальшої діяльності у сфері сценічного мистецтва.
Програмні результати навчання	ПРН2. Вільно оперувати всім комплексом отриманих знань у сфері практичної професійної та дослідницької діяльності. ПРН7. Виявляти, ставити та вирішувати проблеми, аналізувати проблемні ситуації у професійній діяльності й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання. ПРН8. Оцінювати досягнення художньої культури в історичному контексті, здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів. ПРН9. Вміти розробляти, планувати й реалізовувати художньо-мистецькі та творчо-дослідницькі проєкти, генерувати нові ідеї, знаходити відповідні засоби презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності. ПРН10. Координувати та вдосконалювати процеси у творчо-виробничій сценічній діяльності або навчанні. ПРН11. Передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і не фахівцям. Самостійно розробляти педагогічні методики викладання фахових дисциплін (практичну і теоретичну їх складові).
Загальні компетентності	ЗК2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Здатність працювати як в команді так і автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК1. Здатність до комплексного розв'язання складних професійних проблем в галузі сценічної інноваційної діяльності при глибокому переосмисленні наявних та створенні нових знань та професійної практики. СК2. Здатність управляти процесами у творчо-виробничій сценічній діяльності або навчанні. СК4. Здатність до ініціювання інноваційних сценічних проєктів, фестивалів та конкурсної діяльності, пропагування кращих зразків національної та світової сценічної спадщини.

	СК5. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.
Професійні компетентності	А2. Здатність консультувати здобувачів ЗО. А3. Здатність здійснювати керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти. Б2. Здатність оцінювати результати навчання. Б3. Здатність надавати зворотній зв'язок здобувачам ВО за результатами оцінювання. Є1. Здатність визначати свою роль і завдання при реалізації заходів відповідно до спеціальності. Ж1. Здатність організувати особистий професійний розвиток.
Зміст навчальної дисципліни	<i>Тема 1.</i> Введення. Реалізація накопичених знань у практичному зрізі. <i>Тема 2.</i> Методика роботи над п'єсою та роллю. <i>Тема 3.</i> Теоретичні визначення складових п'єси: тема, ідея, жанр, фабула, наскрізна дія та надзадача. <i>Тема 4.</i> Лялька у виставі, її система, виразні можливості - візуальні та пластичні. <i>Тема 5.</i> Робота над роллю. Пошук голосових, пластичних можливостей. <i>Тема 6.</i> Етюди з лялькою в запропонованих обставинах п'єси. <i>Тема 6.</i> Репетиційний процес. <i>Тема 7.</i> Підготовка до презентації творчого проєкту. <i>Тема 8.</i> Презентація, аналіз творчого проєкту.
Види занять	Індивідуальні, практичні, самостійна робота
Методи навчання	Словесний метод (пояснення, дискусія, співбесіда); практичний метод (репетиції, тренажі); наочний метод (метод показу та демонстрацій); відео метод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні); самостійна робота.

Форми, методи та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль (max 60 балів): виконання виконання практичних завдань. Семестровий контроль (max 40 балів): екзамен – 1, 2, 3 семестр. Умовою допуску до семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60. Із критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів здобувачів ознайомлюють на першому аудиторному занятті та за посиланням https://docs.google.com/document/d/17X0Y456ln9MqmL-yR9HZqNsLDxLAsExA/edit?usp=sharing&oid=102188599498689291485&rtpof=true&sd=true
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: Zoom, Google Meet, листування через e-mail, посилання на google-диск тощо. Від здобувачів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	Бучма, О. (2015). <i>Новітні акторські технології сучасного театру ляльок як чинник трансформаційних процесів художньої культури</i> [Неопубл. дис. канд. мистецтвознавства]. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Бучма, О. (2013). Особливості створення сценічного образу з театральними ляльками різних систем. <i>Культура України</i>, (42), 190–198. Довлетова, С. (2001). Особливості роботи над інсценованим твором. <i>Актуальні проблеми музичного та театального мистецтва: Мистецтвознавство, педагогіка та виконавство</i>, (3), 181–185. Довлетова, С. (2002). До проблеми самостійної роботи студента над роллю у курсовій виставі. <i>Проблеми</i>

	<i>взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти, (8), 274–277.</i> Інюточкін, О. (2011). Специфічні особливості елементів професійної техніки актора театру анімації. <i>Культура України, (33), 12–16.</i> Кайдалова, Л., Наumenко, Н. (2021). <i>Методика викладання у вищій школі.</i> НФаУ. Козлова, Г. (2014). <i>Методика викладання у вищій школі.</i> ОНЕУ.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Майстерність за фахом», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського протоколом №9 від «26» червня 2025 р.